

Qing: Statsadministration fra ca. 1750 til ca. 1900

©2011 Leif LITTRUP.

Må kopieres til undervisningsbrug med kildeangivelse. Der tages forbehold for mangler og fejl.

Kejser¹

Kejserfamilie (& kejserindefamilie) --- Kejserlig administration m.v.

Hovedstadsadministration

Statsråd *Junjichu* 军机处: normalt 5 statsråder, 2 manchu, 2 hankinesere og en prins som formand

Oversekretariat *Neige* 内阁: 4 oversekretærer, 2 manchu, 2 kinesere. 1A²

6 ministerier (ofte Boards/Kollegier) *liubu* 六部 (øverster leder rang 2A (1B): Personelministeriet *Libu* 吏部, Finansministeriet *Hubu* 户部, Ritusministeriet *Libu* 礼部, Militærministeriet *Bingbu* 兵部, Justitsministeriet *Xingbu* 刑部, Ministeriet for Offentlig Arbejder *Gongbu* 工部

Censurat *Duchayuan* 督察院 1B

Højesteret *Dalisi* 大理司 3A

Ministeriet Til At Regere Over De Ydre Territorier *Lifanyuan* 理藩院, 1B, oprettet 1638 på niveau med Censoratet, inden 1800 var det på niveau med de 6 ministerier.³

Transmissionskontoret *Tongzhengsi* 通政司 3A

Hanlin Akademiet *Hanlinyuan* 翰林院 2B

Det Kejserlige Akademi *Guozijian* 国子监, leder normalt en senior oversekretær

Kejserlig Astronomikontor *Qintianjian* 钦天监, en kansler normalt en prins, 2 direktører 5A

Lokaladministration

Generalguvernører *zongdu* 总督 2A (1B) over følgende provinser: #1 Zhili (Hebei) i Tianjin, #2 Jiangsu-Anhui-Jiangxi i Nanjing, #3 Fujian-Zhejiang i Fuzhou, #4 Hubei-Hunan i Wuchang (Wuhan), #5 Shaanxi-Gansu-Xinjiang i Lanzhou, #6 Guangdong-Guangxi i Guangzhou (Kanton), #7 Sichuan i Chengdu, #8 Yunnan-Guizhou i Yunnan (Kunming), #9 Manchuriet (Fengtian, Jilin (Kirin) og Heilongjiang) i Mukden. Generalguvernørerne, bortset fra #2 var samtidig guvernør i den provins hvor de havde hovedstad

Provinser *sheng* 省: 18 + Xinjiang (1884) og Taiwan (1887-1895), og Fengtian, Jilin (Kirin) og Heilongjiang ved opdelingen af Manchuriet i 1907. Provinserne havde en guvernør *xunfu* 巡抚 2B med en provinsadministration. Hvor en generalguvernør samtidig var guvernør, var der en viceguvernør.

Kredse *dao* 道: Næsten 100 under ledelse af en kredsadministrator *daotai* 道台 (ofte *taotai*) 4A. Provinser var opdelt i et antal kredse med henblik på almindelig administration (1911 var der 79), men derudover kunne der være funktionelle kredse der dækkede hele provinsen, for korn, skatter, politi m.v.

Præfekturer: Næsten 200 under ledelse af en præfekt *zhifu* 知府 4B.

Distrikter (amter, county) *xian* 县: Ca. 1.500 under ledelse af en magistrat *zhixian* 知县 7B.⁴ Dette var den grundlæggende administrative enhed i lokaladministrationen og den laveste enhed

¹ HSÜ Immanuel C.Y. 1983 *The Rise of Modern China* 3rd ed. Hong Kong: Oxford UP. pp. 55 ff. har en god beskrivelse af den tidlige Qing lokaladministration. Henviser til XIAO Yishan 萧一山 1986 *Qingdai tongshi vol. 1-5* 清代通史 vol. 1:5503 ff. Denne er brugt her for nogle embedsranker. --- For perioden omkring 1910, se BRUNNERT H. S. & V. V. HAGELSTROM 1912.

² Embedsranker i 18 rangklasser, 1-9, og hver med en øvre og nedre, normalt skrevet A og B. Der tages forbehold for mulige misforståelser. Der skete ændringer gennem dynastiet.

³ CHIA Ning 1993 "The Lifanyuan and the Inner Asian Rituals in the Early Qing (1644-1795)" *Late Imperial China* 14.1: 60-92, p. 61

hvortil der blev sendt embedsmænd fra højere myndigheder, normalt fra hovedstaden, og underlagt reglen om at man ikke kunne tjene i egen provins, eller inden for en bestemt radius fra hjemstavn.

En særlig gruppe af distrikter var underpræfekturer *ting* 厅 (underpræfekter 5A eller 6A), departementer *zhou* 州 (departementsmagistrat 5B) (LL kalder dem alle for underpræfekturer) der foruden opgaverne i direkte forbindelse med befolkningen kunne have en koordinerende funktion for et mindre antal distrikter hvor lokale behov gjorde det nødvendigt. Hvis det ikke var tilfældet, kunne det være grundet i særligt vanskelige forhold, f. eks. i minoritetsområder o.l. De var normalt under præfekturet, men enkelte kunne være direkte under provins, selvstændige underpræfekturer *zhiliting* 直隶厅 (embedsrang 5A eller 6A) og selvstændige departementer *zhilizhou* 直隶州 (embedsrang 5A). De er talt med i det samlede antal på ca. 1.500. Deres tal var 200-300.

Den lokale yamen var normalt opdelt i 6 afdelinger: #1 civile og administrative affærer, #2 folketælling og skat, #3 protokol og ceremoni, #4 milit, #5 politi, #6 offentlige arbejder med personel der normalt var lokale.

Magistraten havde desuden en håndfuld personlige sekretærer som var specialister i forskellige dele af administrationen og som normalt kom og rejste med magistraten, og blev lønnet af denne. De samme gjaldt hans personlige tjenere

Til *yamen* var knyttet et antal betjente med forskellig funktioner.

Under distrikter fandtes der et virvar af mulige organisationer og opdelinger:⁵

Traditionelle opdelinger i underdistrikter der normalt ikke havde den store administrative betydning.

Baojia (*paochia*) 保甲 for sikkerhed og befolkningsregistrering, med 10 husstande 户 = en *pai* 牌; 10 *pai* = en *jia* 甲; 10 *jia* 甲 = en *bao* 保

Lijia 里甲 for skat og hoveri, men mistede sin betydning i 1700-t. 110 husstande.

Xiangyue 乡约 for ideologisk kontrol

Fogeder *difang* 地方 eller *dibao* 地保

Forskellige kornlagerorganisationer, officielle *changpingcang* 常平仓 og mere private *yicang* 义仓 og *shecang* 社仓.

Økonomiske organisationer, trafik, jordvedligeholdelse, overvågning.

Landsbyer med landsbyledere

Slægtsorganisationer

Religiøse organisationer, templer.

Sociale organisationer, officielle og mere private.

Hemmelige selskaber og kætterske religiøse sekter m.v.

⁴ Den klassiske studie i lokalregering under Qing er CH'Ü T'ung-tsu 1962 *Local Government in China under the Ch'ing* Cambridge MA: Harvard UP

⁵ Den klassiske studie i det subbureaukratiske niveau i Qing er HSIAO Kung-chuan 1960 *Rural China. Imperial Control in the Nineteenth Century* Seattle: University of Washington Press.